

**Vereniging
Nederlands Nieuw-Guinea
Militairen 1945-1962**

Luitenant-generaal (b.d.) Ted Meines
was weer aanwezig bij onze reünie
op 20 april jl.

**Nieuwsbrief
16^e jaargang nr. 53 - juni 2016**

COMMISSIE SOCIALE ZORG

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

voorzitter	Ad Bouterse 0224-215621	Lindenlaan 110, 1741TX Schagen ad.bouterse@hetnet.nl
secretaris	Gorrit van Berkum 0516-850186	De Muijnhorn 14, 8431BJ Oosterwolde gtvberkum@quicknet.nl
Friesland & Groningen	Peter Beers 0517-413506	Welgelegen 36, 8861XR Harlingen p.beers@home.nl
Drenthe	Gorrit van Berkum 0516-850186	De Muijnhorn 14, 8431BJ Oosterwolde gtvberkum@quicknet.nl
Overijssel	Wouter Wanrooy 0570-543072	Pr Beatrixlaan 25, 7437CA Bathmen woutwanrooy@concepts.nl
Gelderland	Kees Hermens 024-3564001	Karnstraat 3, 6532TX Nijmegen kees.hermens@hotmail.com
Utrecht/'t Gooi	Gijs Elders 035-5383830	Wakkerendijk 18, 3755DC Eemnes gijs.elders@ziggo.nl
Noord Holland	Jan van Gils 020-4972654	Pilarenlaan 6F, 2211NB Noordwijkerhout j.van.gils22@kpnplanet.nl
Zuid Holland	Sjaak Koomen 0252-215981	Vinkenlaan 6, 2172 JV Sassenheim j.koomen8@gmail.com
Zeeland	Adrie Poortvliet 0118-463259	Henri Dunantstr. 32, 4388NK Oost Souburg adriepoortvliet@hetnet.nl
Noord Brabant	Jan Wouters 073-6212997	Com. de Quaylaan 290, 5224CZ Den Bosch ja.wouters@planet.nl
Limburg	John Snackers 045-5252557	Groesweg 26, 6451GG Schinveld snack018@planet.nl

Mei 2016

Van de voorzitter.

Twee succesvolle reüniedagen en een Algemene Ledenvergadering hebben we achter de rug. De eerste op bekend terrein in 't Harde. De tweede op een voor ons nieuwe locatie, Echos Home 'de Landing' in Schaarsbergen.

Vol belangstelling kijken we ook uit naar de Nederlandse Veteranendag op zaterdag 25 juni 2016. Dat het daarbij niet alleen bij kijken blijft weten met name de projectleider defilé en de detachementcommandant maar al te goed. Administratieve verwerking van alle gegevens en een briefing op 13 mei in den Haag zorgen voor het werk dat zo'n dag met zich mee brengt. Op 30 april hadden zich 92 defilerenden opgegeven. Benieuwd wat het finale aantal gaat worden. Laat ons wel hopen dat Pluvius ons goed gezind zal zijn want een nat pak zoals vorig jaar in Wageningen vóór het defilé zou teveel van het goede zijn. Hoe u, door het offeren van een worst aan st. Clara, voor goed weer kunt zorgen is te lezen in onze Nieuwsbrief nr. 49 uit 2015.

Over onze Nieuwsbrief gesproken. Onze redacteur, maar zeker ook de rest van het bestuur doet het goed dat we diverse leden hebben die met regelmaat aardige, interessante, informatieve of nostalgische stukjes schrijven voor ons blad. Ze houden de herinnering aan onze dienstitijd in Nieuw-Guinea levend. Hulde en dankbaarheid.

Een belangrijke activiteit is weer de komende herdenking bij ons Papua-monument. Deze vindt plaats op donderdag 29 september op landgoed Bronbeek in Arnhem. Dus niet zoals gebruikelijk op 1 oktober.

Als laatste wil ik u voor de komende tijd, die toch de vakantieperiode wordt genoemd, veel genoeg en ontspanning toewensen. Ver weg of dicht bij, als u het maar naar u zin heeft.

Met vriendelijke groet van uw voorzitter,

Cees Aarts

Inhoudsopgave

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden **pag 03 t/m 18**

- Bezigheidstherapie pag 03 t/m 05
- De ene veteraan vertelt een andere veteraan over pag 06 t/m 10
- “Ons laatste weerzien met Sorong” pag 11 t/m 14
- “Rampzalige gebeurtenis geen dag uit mijn gedachten” pag 15 t/m 18

Reünie trekt meer deelnemers **pag 20 t/m 23**

Van het bestuur **pag 25 t/m 31**

- In memoriam pag 25
- Voor uw agenda pag 26
- Koninklijke onderscheidingen pag 27
- Toon Dielemans erelid pag 28
- Ontmoeten in Hardenberg pag 29
- Foto's van de reünie bekijken en downloaden pag 30 t/m 31

Boekenrubriek **pag 33 t/m 35**

Musea **pag 36**

Bezigheidstherapie

door Ed van Tuijl

1

Techniek? Ik heb er nooit iets mee gehad. Ik was sowieso geen jongen van de wiskundekant. Op school in Eindhoven zat ik naast Franske Bijnen. Die had een knobbel voor dat vak. En tijdens de proefwerken wiskunde wilde blonde Franske zijn kennis altijd wel met me delen. Hij bedacht de oplossingen en ik schreef ze over. In die tijd heb ik geleerd om in een hoek van zestig graden te kijken. Mijn hoofd recht, mijn ogen scheef. De meester kon onmogelijk waarnemen dat ik ordinair zat te spieken. Dus haalde ik achten en negens. Maar toen we in het examenjaar moesten kiezen voor richting A dan wel B, koos ik voor A.

De schoolleiding snapte er geen hout van. Moest bij de directeur komen. Waarom ik toch in hemelsnaam met zúlke cijfers voor wiskunde en algebra voor de A kant koos. Met een stalen gezicht loog ik dat ik in mijn werkzame leven een winkel wilde beginnen. Dan had je het Middenstandsdiplooma nodig. Vandaar.

Ik kon moeilijk als reden aanvoeren dat ik alles van Franske had afgekeken.

Niet dat het hele verhaal iets te maken heeft met mijn Merauke herinneringen. Maar ik wil even duiden dat sleutelen aan techniek, van welk apparaat dan ook, beslist niet mijn ding was. Maar ik had een kamergenoot, in mijn herinnering een Hagenees met de naam Lems of Lens of zoiets, die me altijd maar voorhield dat je in je Nieuw-Guinea periode iets moest ondernemen. Dat en alleen dat zou de dagen en maanden sneller voorbij doen gaan.

Hij kreeg me zover dat ik allerlei hobby's met tegenzin uitprobeerde. Turnen waar ik alleen maar spierpijn aan overhield. Het oogde niet alleen potsierlijk. Dat was het ook. Hij kreeg me zélfs zover dat ik boks lessen ging nemen. In die boksring, vlakbij het kazernehek aan de weg. Waar de meisjes van de missie toeschouwers waren.

Ik heb er al eens over verteld. Hoe ik bij de eerste de beste stomp tegen de ijzeren vuist van Lens knalde en achterover stuiterde. Gelijk even van de wereld. Inderdaad, zo ging je diensttijd sneller voorbij. Je maakte immers een stukje domweg niet bewust mee.

Toen de missiemeiden bijkans in hun broek piesten van het lachen en ik me totaal geen houding meer wist te geven, behoorde deze hobby na les een al weer tot het verleden.

Lems had ook iets met techniek. Heel veel zelfs. Hij zat altijd te sleutelen aan oude motoren. Zo kon het gebeuren dat hij op een dag lopend met een scooter aan kwam zeulen. Geen idee waar hij die vandaan had. Zal wel van een handige Chinees geweest zijn. Die was blij dat hij het krenge kwijt was. Onderweg naar de strip begaf het gevaarte het meestal op het verste punt waarna hij lopend en duwend en scheldend zijn weg moest vervolgen. Het gevaarte was niet alleen motorisch een wrak. Hij zag er ook niet uit. Kijk naar de foto. Dat noemde je een scooter. Maar ooit zo'n raar geval gezien? Nee, toch zeker. De ontwerper van die motorenfabriek moet stomdronken

geweest zijn toen hij dit op zijn tekentafel uitdacht.
Dat bolle geval. In deze tijd zou ik hem ongetwijfeld Bol.com hebben genoemd.

Lems vond hem prachtig. Nadat Bol.com achter het gebouwtje van de radio-monteurs was gestald, kon hij er uren in opperste verrukking naar kijken. "Wat een plaatje. Niet dan? Let op mijn woorden. Die ga ik weer aan de praat krijgen", zei hij tegen me in dat typisch Haagse accent. "En jij, Van Tuijl, jij gaat me daarbij helpen. We gaan hem strippen en dan weer helemaal opbouwen."

Voor iets dat met striptease te maken had, was ik altijd in. Dus ik meldde me regelmatig bij Garage Bol.com.

Aan het sloopwerk kon ik nog wel een nuttige bijdrage leveren. Maar aan de wederopbouw was mijn inbreng veel meer toekijken en slap ouwehoeren. Verdomd, er kwam een moment dat de kap er weer op ging en Lems, wonder boven wonder, geen onderdeelje overhield. Zelfs geen schroefje. In mijn ogen een technische topprestatie.

Toen volgde de fase waar ik weer een nuttige bijdrage kon leveren. Aanduwen. Man, man ik heb me wat aangeduwd in die tijd. Langs de kamers van het eerste en tweede peloton. Langs de Administratie. Langs de wapenherstelplaats van korporaal Wolf. Eerst in zijn vrij. Dat was te doen. Met mijn korte beentjes hield ik 'm dan amper bij. Dan in zijn twee. Alsof ik een olifant in beweging moest duwen. Zweten en zweten. En Lems maar roepen. "Volhouden, nog even duwen." Bol.com deed alles, behalve aanslaan. Dan keek Lems in gepeins naar de werkweigeraar en mompelde. "Het zal de ontsteking

zijn. Die moet ik morgen toch beter afstellen.”

“Ja, het zal de ontsteking zijn”, hoorde ik mezelf papagaaien. Maar ik had geen idee of we te maken hadden met een blaasontsteking dan wel een kies die er nodig uit moest.

“Maar er komt een dag dat ik 'm aan de praat krijg”, knarsetandde Lems vastberaden.

Dat laatste had ik allang opgegeven. Van mij mocht Bol.com uit mijn leven verdwijnen. Ik had me met dat ding immers enkel maar in de loopspas verplaatst.

Maar wonderen bestonden. Zelfs in Merauke. Op de terugweg, richting Ziekenboeg, begon hij ineens te pruttelen. En zowaar, het gepruttel ging over in motorgeronk. Lems gaf gas. Ik was niet op het wonder voorbereid, vergat los te laten en werd half meegesleept.

“Hij doet 't, hij doet 't”, jubelde de bestuurder. “Van Tuijl, van Tuijl, we hebben 't hem geflikt. Is dat mooi of is dat mooi?”

Hoewel ik nog steeds niet kon inschatten wat daaraan mijn inbreng dan wel was geweest, zette ik mijn gezicht ook maar op standje vrolijk.

“En nu zonder aanduwen”, werd Lems meteen super optimistisch. Hij gaf gas en ronkte puffend en knallend richting Administratie. De jongens van het eerste en tweede, majoor Donlou, de Ouwe, allemaal kwamen ze verbaasd op het lawaai af. Maar toen....., toen gaf Bol.com het op. Alsof hij nog eenmaal in zijn leven alle kracht had verzameld om te laten zien dat hij kon vlammen. Ik stond nog bij de ziekenboeg. Dus ik kon niet duwen. Ik had er ook totaal geen zin meer in en geen fut meer voor.

Was niet erg want verbaasd zag ik hoe Lems het gevaarte niet omdraaide maar naar het einde van de kazernestraat duwde en hem pardoes op de vuilnishoop lazerde.

Einde van Bol.com. “Einde verhaal”, hoorde ik Lems mopperen toen ik hem genaderd was. “Ik denk niet dat het ooit nog gaat lukken, Van Tuijl. Dit geval zal nooit meer rijden. Die Chinees is er mooi vanaf. We zijn er ingestonken”, betrok hij mij in het drama.

“Nou dat stinken, slaat niet op mijn persoontje”, dacht ik bij mezelf. “Nou ja, enkel naar zweet onder mijn oksels. Van al dat duwen.”

Ik keek nog één keer om naar de vuilstort waar Bol.com met een flauw blauw rookwalmpje zijn laatste adem leek uit te blazen. Ik maakte een kruis en mompelde nauwelijks hoorbaar. “Gezegend op weg naar uw eeuwige jachtvelden. Laat Petrus er zich maar op stuk bijten.”

“Wat zei je”, vroeg Lems. “O niks”, reageerde ik.

“Toch jammer dat hij 't maar honderd meter heeft gedaan.”

De ene veteraan vertelt een andere veteraan over een gehaktbal.

Ervaring in Kaimana, van Huub Delgijer verteld aan Louis van Diessen.

2

Kaimana is de plaats waar ik een deel van mijn jongenstijd doorbracht. Niet uit mezelf hoor, nee je werd gewoon aangewezen in Roermond samen met nog een paar geluksvogels. Delgijer, jij gaat naar Nieuw Guinea! Daar stond je dan, wat en waar Nieuw-Guinea was, wist ik niet, maar daar ben ik later echt wel achter gekomen.

Nou dat was het dus, mijn tangsi was in Kaimana bij de B compagnie van kapitein Muller, een hele verandering en het vergde ook wel enige aanpassing, ik als baroe bij de, ouwe stomp". Maar al spoedig was ik ingeburgerd in het soldatengedoe, liep mee met de dingen van de dag, was mijn velletje gekleurd en noemde ik de nieuwkomers ook baroes.

Het bleek dat de beide pelotons van de compagnie om de beurt ook naar de strip, Utarom vijftien kilometer verderop, moesten. Er was daar helemaal niks te doen, er stonden wat oude roestige romney hutten, ook wel nissenhutten genoemd. Golfplaten gedrochten, van voor en achter open. Als er weer eens een tropische regenbui viel was het een oorverdovend lawaai op die golfplaten.

Er was een landingsstrip waar af en toe een DC 3 gebruik van maakte en dat was het dan.

Ook moest er wacht gehouden worden bij de brug over de Ajer Tiba, een behoorlijk brede kali zeker in de natte moessonperiode. Over die brug konden alleen voertuigen tot 6 ton, dus aanvoer alleen mogelijk met jeeps en webs. Het eten op de strip was erbarmelijk slecht, iedereen die hier geweest is zal dat beamen, maar dat hoorde er schijnbaar bij, keiharde kaas en blikvoer. In een van die romney loodsen stond het dieselaggregaat dat voor elektriciteitsvoorziening.

Voor ontspanning moest je zelf zorgen, je kon er een beetje voetballen, volleyen was ook mogelijk. Natuurlijk haalden, we net als kleine kinderen, ook weleens rotstreken uit. Daarom een verhaaltje over één van die grappen.

Het aggregaat werd bediend door een matroos, Rocks genaamd en die ging iedere morgen het apparaat opstarten en in de avond, klokslag 10 uur, werd het afgezet, het was dan aardedonker.

Nou die marineman Rocks had de eigenaardige gewoonte om met een soort van snoekduik op zijn bed te springen onder de kreet, hup, hup, hup, op de keubub. Dat vroeg om een geintje, dus toen Rocks naar de aggregaat schuur was om het apparaat af te zetten haalden wij vlug zijn bed weg en zette dat op de strip.

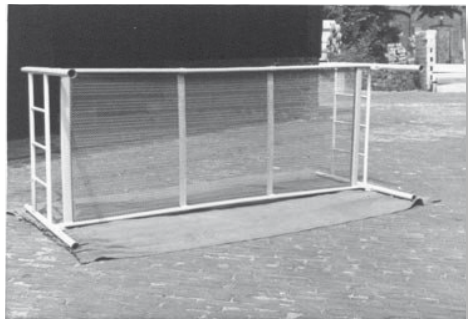
In het donker kwam hij terug, we zaten af te wachten en jawel hoor, daar klonk de kreet, hup, hup, hup, op de keubub, hij sloeg in het luchtledige met een klap op de grond. We stikten van het lachen natuurlijk, eigenlijk een stomme streek maar daar stonden we niet bij stil. Hij was gelukkig niet gewond, althans niet zichtbaar.

Langs de strip was een soort depot waar de vaten kerosine stonden om de vliegtuigen bij te tanken.

Daar moest wacht gehouden worden, en ik was ook wel eens aan de beurt. Rondom dat depot liep een soort van greppel of diepe sloot, meestal droog maar soms bij hevige regenbuien ook wel eens gevuld met water. Er lag een smalle loopplank over, om bij de vaten te komen.

Tijdens een van die wachten in het donker, de lichten waren al uit, stuitte ik op een slang, met de kolf van mijn Garand probeerde ik dat beest te raken maar ik het donker lukte dat niet.

Ik belde naar het wachtlokaal en vertelde mijn verhaal aan Hobes, een Limburgse mijnwerker, en vroeg hem om te komen, want die slang zou nog wel ergens zijn. Niet van harte zei hij om te komen, dat geouwe hoer altijd sputterde hij nog tegen, maar even later hoorde ik hem aankomen lopen. In het donker moest die Hobes naast de plank gestapt zijn want ik hoorde een schreeuw en een luide plons, er stond toevallig net water in de sloot. Boos kwam hij naar me toe en zei grommend, dat ik niet zo moest ouwe hoeren over slangen en gewoon mijn wacht vol maken

Het was niet altijd spelerei, regelmatig moest er patrouille gelopen worden en ik verzeker je dat was geen lolletje, het was hier net zoals op andere plaatsen tjot op en tjot af, door de loempoeer door kali's, bijtend en stekend ongedierte, planten die wonden veroorzaakten, en geloof me, we hadden vreten dat was zo vies, niet normaal meer.

Op een zo'n patrouille ging er een baroe sergeant ons mee. We raakten wat achterop. Die sergeant was een echte, ik ben jullie baas mannetje en ook nog stront eigenwijs. Die gast liep in de verkeerde richting, luisterde niet naar onze nadrukkelijke opmerkingen dat we een andere kant op moesten en ook de Papoea die bij ons was, werd genegeerd dus raakten we daardoor hopeeloos verdwaald. Gelukkig had ik de pelotonshond bij me die we maar volgden en als door een wonder kwamen we, gelukkig voor het donker, bij de kust terecht, ook mede door de Papoea die duidelijk de sympathie bij ons had liggen. Daar zaten we dan, aan die kust, niks te zien, geen hutjes, geen tuintjes, geen enkele aanwijzing of sporen van inwoners
Hoe moesten we hier nu weg komen?

Besloten werd dat twee jongens, die konden zwemmen, langs de kustlijn naar Kaimana zouden lopen om daar te melden dat we verdwaald waren. Dat was niet makkelijk want het was een lange tocht en bij hoog tij moesten flinke stukken gezwommen worden. Ik was scherpschutter en had dus een Garand met ook de nodige gaspatronen, die schoot ik de dagen erop soms af, om de richting aan te geven waar we zaten als de hulp in de buurt was. We moesten wel alert blijven op ploppers, die konden de schoten ook horen. Nadat het gewone eten op was hebben we onze noodrantsoenen opgemaakt en verder wat kokosnoten geplukt voor het water, en toch wel smakelijk wild dat we schoten. Gelukkig hadden we de Papoea bij ons die de geschoten kroonduiven enz., voor ons bakte op zijn manier. Veel lekkerder als dat vreten dat we de tangsi meekregen. Meer als een week zaten we daar vast, toen we na weer een wanhoop schot van mij eindelijk luid geschreeuw hoorden. Het was een Papoea politiebootje, dat gebruikt werd voor troepentransport, ik ben nog nooit zo blij geweest. Dat was gestuurd om ons op het halen en tot onze verrassing was er volop eten en drinken aan boord. Zelfs een aantal worsten, een soort leverworst waar we flink van schransten. Dat bootje bracht ons terug naar Utarom, de sergeant kreeg arrest en werd later gedegradeerd tot korporaal en overgeplaatst naar een andere compagnie van het 6IB.

Ik heb er niet zoveel mee geleden, ik heb wel meer meegemaakt, toen ik nog voer bij de koopvaardij kreeg ik ergens in Afrika een acute blindedarmontsteking en ik vertel je, dat is erg pijnlijk, en die ziekenhuizen in Afrika waren toen niet van alle gemakken voorzien, dus pijn kon ik wel verdragen tijdens die patrouilles.

Maar het slechte eten was altijd erg deprimerend, die vieze goulash uit blik, aan de reuk had je al genoeg.

Als we op de tangsi waren konden we wel gaan eten bij mamma Java ,maar dat kostte geld en dat had ik niet veel, ook in de kroeg van schele Jan was wel wat te koop maar door voortdurend geldtekort ook redelijk onbetaalbaar. De patrouilles die we vanaf de strip liepen leken soms echte martelgangen,

ook gezien de rotzooi die we te eten kregen. Na enkele dagen door de bush was je zo vermoeid en hongerig dat je soms onbewust rare dingen gingen doen.

Zo kwamen we een keer terug op de strip na een uitputtende lange patrouille, waarbij we ook vuurcontact gehad hadden met enkele ploppers, barstend van de honger en ik meende te hallucineren, ik kon mijn ogen niet geloven. Op een tafel stond een hele rij bordjes met op elk bordje een grote gehaktbal. Het enige wat uit die blikken behoorlijk eetbaar was. Een soort van sadistische uitdaging voor een hongerige sobat. Voordat ik het wist had een gehaktbal gepikt en binnen de kortste keren opgegeten, het ging in een flits eigenlijk zonder dat ik er erg in had was die gehaktbal verdwenen. Niemand had het gezien, het ging zo vlug dat ik er geen plezier van gehad heb. Diefstal zit niet

in mijn genen maar dit was een soort van ontoerekenbaarheid, dat kwam waarschijnlijk door het hongerlijden van me.

Even later kwam een van kwaadheid rood aangelopen luitenant schreeuwend vragen wie die gehaktbal gestolen had, die bal bleek voor zijn ordonnans te zijn bedoeld. Dat was een echte lekkerbek, maar anders geaard dan ik.

Ik geloof dat die luitenant, van Apeldoorn, heette, hij was ook anders geaard dan ik, dat wel.

Ik durfde niks te zeggen tegen die luitenant, en hij was zo kwaad dat hij commandeerde dat ons hele peloton met volle alarmbepakking aan moest treden op de strip. Als de dader zich niet melde moest het peloton 15 km met volle bepakking naar het tangsi lopen en ook weer terug. Dat was me te veel en ik

deed een stap naar voren en bekende de dief te zijn. Ik liet mijn maatjes niet boeten voor mijn gestolen gehaktbal.

Nou natuurlijk op rapport bij kapitein Muller en ik kreeg 7 dagen streng arrest, een nogal flinke straf voor dit feit. Maar diefstal van voedsel was een zwaar misdrijf volgens de kapitein. Ze sloten me op in het oude MLD gebouw dat langs de strip stond, er werd een bed neergezet met een klamboe erbij en daar zat ik dan, geen water, geen toilet, geen radio, geen lectuur, geen shag, helemaal niks. Het stonk er geweldig en de helft stond vol met apparatuur, die niet meer werd gebruikt.

Drie keer per dag kreeg ik een maaltijd en dan moest ik melden of ik naar de latrine wilde en werd dan met een gewapende wacht begeleid naar de sanitaire inrichting. Het oude gebouw was al jaren niet meer in gebruik en zat vol met stof, spinnenwebben en overal lagen rattenkeutels. Als om 10 uur avonds het aggregaat stop werd gezet was het stikdonker in de cel en hoorde je de ratten over de vloer trippelen en overal aan knagen. Allerlei andere beesten en insecten liepen en vlogen door de cel, gelukkig had ik een klamboe ter bescherming. Ik was nooit bang, maar nu wel, de gedachten spookten door mijn hoofd dat de ratten aan mij zouden gaan knagen. Overdag zag ik er een paar en ze waren erg groot en met een staart twee keer zo lang als hun lijf, verschrikkelijke beesten. Nu wist ik ook waar die rare geur vandaan kwam die in het gebouw hing, dat was de rattenzeik die ik rook. Nu ik er nog eens over nadenk is het toch een vorm van sadisme om een soldaat dit allemaal aan te doen omdat hij een gehakt bal van het ordonnansje van de luit op gegeten heeft. Maar ik heb het overleefd en kan er nu over vertellen. Al zal ik het nooit vergeten, het spookt nog regelmatig door mijn hoofd, en geloof me, soms droom ik er van.

Jaren later kwam ik die luitenant tegen tijdens de vierdaagse in mijn woonplaats Nijmegen, ik herkende hem gelijk. Ik voelde de woede in me opkomen, maar bedwong me en vroeg aan hem of hij me nog kende, maar dat was niet zo, ik heb het maar zo gelaten, het was in mijn ogen een arrogante kwal. Toen ik eens in Doorn op De Basis was trad er voor ons een toneelgroep, Theater Boven Water, op.

Die speelden na wat je vertelde, nou ze speelden mijn verhaal over de gehaktbal zo levensecht na dat iedereen brulde van het lachen.

Nu kan ik er ook om lachen, maar dat ik toen als 20 jarige in die vieze cel tussen de ratten moest slapen zal ik nooit meer vergeten.

“Ons laatste weerzien met Sorong”

door Ed van Tuijl

Mart Barten en Rinus Oosterveer maken nog eenmaal de reis naar Nieuw-Guinea

3

Mart Barten en Rinus Oosterveer zijn realist genoeg om te beseffen dat hun reis naar Nieuw-Guinea, in maart van dit jaar, de allerlaatste trip die kant op zal zijn. Het is nu mooi geweest. Beide mannen, indertijd van het eerste peloton van de A compagnie, hadden al ervaring met het weerzien van het land der Papoea's. Maar tijdens de vorige reünie kwam daar toch weer ineens dat verlangen om nog één keer te gaan. Nog een derde sobat uit Sorong zou meegaan maar die moest helaas afzeggen.

“Dus besloten Mart en ik om samen te gaan”, vertelt Rinus terwijl in zijn woonkamer in Voorhout een gezellig konijn aanstalten maakt om een boeket rozen doodgemoedereerd op te eten. Kortom, de spaarvarkens werden stuk-geslagen, het vermogen geteld, en de eerste plannen werden gemaakt. Rinus: “Natuurlijk stond Sorong bovenaan op ons lijstje. Maar ook Biak en Merauke. Vooral die laatste plaats wilden we wel eens zien. Wij Sorongers zijn toch de mannen van het heuvel- en berglandschap. Uit verhalen begrepen we dat Merauke een totaal ander landschap kende. Zo plat als een euro. Dat wilden we wel eens gaan bekijken.”

Voor iemand als uw verslaggever, iemand zonder enige ervaring, ligt de eerste vraag voor de hand.

Hoe ingewikkeld, hoe moeilijk is het eigenlijk als je zo'n reis wilt maken? Je gaat immers naar the middle of nowhere. Iets heel anders dan een tripje naar een resort in de Algarve, nietwaar?

“Nou dat valt reuze mee”, legt Oosterveer geduldig uit. “Wij benaderden een aantal reisorganisaties. Weliswaar gespecialiseerd in verre reizen. Maar toch gewoon bekende organisaties. Wel even gecontroleerd of men aangesloten was bij de Stichting Garantiefonds Reisgelden. Wij maakten ons wensenlijstje bekend en vroegen wat dat ging kosten. De eerste maatschappij kwam uit op zo'n vierduizend euro. Dat vonden we teveel. De volgende kwam aanzienlijk lager uit. De reis zou iets meer dan een maand in beslag nemen met als afsluiting nog een weekje Balie.”

Overigens kreeg de trip, tijdens de voorbereiding, nog een extra dimensie. Van het Papua Steunfonds kwam het verzoek om verschillende geldbedragen af te leveren bij een aantal projecten waar het fonds zich sterk voor maakt. Van een bedrag dat was overgemaakt naar een pater in Merauke zouden de twee een gedeelte verder transporteren naar andere projecten.

“En dat was feitelijk de aanleiding dat we tijdens onze Merauke periode een bijzondere gids hadden”, vervolgt Rinus terwijl het konijn na de bloembladen nu ook aan de stelen begint te knabbelen. Het beestje heeft zich duidelijk voorgenomen om het hele boeket, nog voor ons interview is afgelopen, soldaat te maken.

“Die pater, Cees de Rooij heette hij, 75 jaar jong en al veertig jaar in Nieuw-Guinea, bood aan om ons in die vijf dagen zo’n beetje Merauke te laten zien. We hebben wat afgereden met de man. In zo’n oude Toyota. Natuurlijk hebben we de plaats ook zelf verkend. We verbleven in een vier sterren hotel met net zo veel verdiepingen. Dat zullen de jongens van Merauke van toen zich amper voor kunnen stellen. Op een bloedhete middag gingen we zelf wat wandelen. Komen we bij een tentje waar we wat wilden drinken. Een biertje, al is dat in Nieuw-Guinea aardig aan de prijs. Omgerekend zeker een euro of zes. Toen we om een koud pilsje vroegen, bleken ze geen bier op voorraad te hebben. Maar, zo kregen we te horen, dat laten we wel even brengen. We hadden een hard hoofd in de goede afloop. Maar warempel, na een paar minuten komt er een knaap op een brommertje aan met in een tasje koud

Op bezoek bij familie in kampong bij Merauke

helder bier.”

Mart (li) en Rinus voor het monument van Bennie Moerdani

Rinus verhaalt hoe groot Merauke is geworden. Zeker zestigduizend inwoners. Vanaf het moderne vliegveld dat nog altijd Mopa heet, loopt een drukke vierbaansweg naar de stad. Het gebied achter Mopa, vroeger alleen maar bush bush is helemaal volgebouwd. “En wat ons opviel”, vertelt hij verder. “De Papoea’s, die hoofdzakelijk in de omliggende

kampongs wonen, zijn zo lang. Dat waren we op Sorong niet gewend. We zagen, op de plaats waar meer dan vijftig jaar geleden de para’s waren geland, vijftien kilometer ten noorden van Merauke op een soort rotonde, midden op de weg, het monument waar commandant Bennie Moerdani als een held wordt vereerd. De pater nam ons mee naar de grens met, toen nog, Australisch Nieuw-Guinea. Onderweg viel me op dat de natuur ook heel anders is. Vlak, inderdaad. En de bossen daar kijk je doorheen. Niks groene ondoordringbare muur. We hebben een kleinschalig rijstproject bezocht. En we vielen met onze neus in de boter toen we in een kampong volop feestmuziek hoorden. Dat bleek een moslimbruiloft te zijn waar we meteen werden uitge-

Dansgroep in Blak

nodigd. Zie je het voor je? Drie oude mannen. Een pater en twee veteranen. We trokken veel bekijks. Vijf dagen Merauke, ze vlogen voorbij."

Daarna bezocht het tweetal Blak. Rinus: "Stelt eigenlijk niet zo veel meer voor. We sliepen in het voormalige KLM hotel. Hebben een gids met auto gehuurd en het eiland verkend. En we moesten een bedrag van

het Steunfonds gaan afdragen. Op een Technische Academie. Klinkt eigentijds maar je moet je toch een bescheiden schooltje voorstellen. Zeg maar onze oude ambachtsschool. De mensen waren super dankbaar. We kregen een uitgebreide rondleiding."

Toen ging de reis naar hun thuisland, Sorong. Nu een stad met 130.000 inwoners. In 2010 zag Rinus nog wel herkenbare gebouwen uit vroeger tijden. "Maar dat is nu wel zo'n beetje definitief voorbij", zegt hij met enige weemoed in zijn stem. "De oude kazerne daar kun je gewoon niet eens meer bij in de buurt komen. Dus dat beeld is ook verdwenen. Maar Matthias, onze vertrouwde gids uit 2010 hadden we zo gevonden. Hier en daar gevraagd. De man is zo bekend in Sorong. Al snel was hij op de hoogte van het feit dat twee Hollanders naar 'm op zoek waren. We gingen terug naar Jefman. Indertijd het eiland waar het vliegveld lag. Nog altijd een eilandje van niks. Maar nu ligt de startbaan er verlaten bij. Die vormt een stukje van de enige weg die de twee kampings met elkaar verbindt. Tot mijn verbazing zag ik scooters als het meest populaire vervoersmiddel. Ik snap niet dat je daarmee uit de voeten kunt. In vijf minuten rijdt je van de ene punt van het eiland naar de andere. En is zo'n ding stuk dan zal je er toch mee van het eiland af moeten."

Startbaan Jefman in 2016 ligt er verlaten bij

De twee weldoeners mochten ook hier weer mensen blij maken namens het Steunfonds. "Daar moesten we voor naar een soort tehuis voor vrouwen in Terminabuan", gaat Rinus verder. "Nog een aardig eind vanaf Sorong trouwens. We zouden, zo was de bedoeling, daar overnachten. Maar het was er

bepaald niet okselfris. De badruimte van een soort meisjestehuis was echt vies, echt smerig. Het stikte er van de muggen. Dus Mart en ik zeiden tegen elkaar, hier gaan wij niet slapen. We hebben het geld afgedragen en zijn tegen een uur of zes vertrokken richting Sorong. Maar het werd donker. En je weet hoe donker, donker is in Nieuw-Guinea. Geen mens meer te zien. Ik dacht, laten we in hemelsnaam geen autopech krijgen. Want dan zijn we pas echt in de aap gelogeerd. Er lag op Terminabuan trouwens nog een blindganger. Afgeworpen door onze luchtsteun tijdens de welbekende actie. Heel bijzonder.”

Bijzonder was trouwens ook het laatste deel van de reis. Maar dan in negatieve zin. Rinus kreeg een bacteriële ontsteking aan zijn been. Met alle gevolgen van dien.

“Ik heb me, waarschijnlijk al in Merauke, gewoon ergens aan gestoten.

Precies weet ik het niet eens. Maar op een gegeven moment ontdekte ik een klein wondje aan m'n been. Dat begon te irriteren en nog voor we naar Bali vertrokken werd mijn been flink dik. Op Bali bezocht ik een dokter die me pillen meegaf. Het leek wat te verbeteren. Maar een dag later werd dat been angstaanjagend dik. Leek wel de poot van een olifant. Ik kon amper mijn broek aantrekken. Ik kreeg er ook koorts bij. Dus heb ik een arts van een kliniek laten komen die meteen de medicatie veranderde.

Kortom, een weekje Bali werd een week die helemaal in het teken stond van mijn ontstoken been. De arts had het zelfs over opnemen. Maar daar voelde ik helemaal niets voor. Ik zag het al voor me. Amputeren die hap. Mij niet gezien. Ik was met twee benen gekomen, ik zou ook graag met twee benen terug gaan. Gelukkig trad er verbetering op en ging de koorts weg. Anders had ik sowieso niet mogen vliegen. Al met al dus toch goed afgelopen hoewel ik hier nog regelmatig in het ziekenhuis onder controle ben gebleven. Pas weken later is de wond gaan genezen. Kortom, in alle opzichten was het een bijzondere reis”, aldus Rinus tot besluit.

Het konijn heeft intussen genoeg gegeten. Hij kijkt ons aan of hij wil zeggen. Ja, ja, veteranen, die mannen moeten gewoon niet meer zo ver van huis!

Ton Ravestijn
**“Rampzalige gebeurtenis
geen dag uit mijn gedachten”**
Geschreven door Ed van Tuijl

4

Ons interview met Ton Ravestijn is heftig en tegelijk indrukwekkend. Door zijn toedoen werd een Papoea-familie in diepe rouw gedompeld. Hij had onderhoud aan zijn wapen gepleegd. Bij het gebruikelijke herladen van zijn pistool ging het wapen plotseling af. Een Papoea jongen werd dodelijk getroffen. Een ander raakte gewond.

Velen van ons zullen de bekende veiligheidsmaatregel bij het controleren of je wapen al dan niet geladen was, tig keer hebben uitgevoerd. Bij enkelen ging het mis, was er even niet de noodzakelijke oplettendheid en ging het wapen af. In de meeste gevallen verdween de kogel dan richting blauwe hemel dan wel in het plafond. Bij Ton Ravestijn ging het echter niet gewoon mis maar verschrikkelijk mis. Even was hij met zijn gedachten bij iets anders. Werd hij even afgeleid.

“Dat gevaar lag altijd op de loer”, vertelt hij.

“Maar waarom ik niet gewoon zoals je toch vaak automatisch deed, mijn wapen in de lucht richtte, is voor mij, tot op de dag van vandaag, nog altijd een raadsel.”

Als we met de toenmalige brenschutter van de Echo compagnie uit Sorong terugblikken, ontwijkt hij het onderwerp zeker niet. Sterker, hij kaart het van tevoren zelf aan. We kunnen het ons eigenlijk ook wel heel goed voorstellen. Dit is zó ingrijpend in zijn leven geweest. Dit heeft hij altijd met zich mee moeten dragen. Tot op de dag van vandaag en ongetwijfeld op de dagen die nog komen. Dit zit vast aan zijn Nieuw-Guinea verhaal.

“Ik heb er ook nooit geheimzinnig over gedaan”, legt hij uit. “Dit is me overkomen. En natuurlijk vraag ik me nog altijd vertwijfeld af wat me afleidde. Waarom ik mijn wapen niet veilig omhoog richtte. Maar de harde werkelijkheid is dat je er gewoon niets meer aan kon veranderen. Ik was er totaal stuk van. Je voelt je zó machteloos. Dat ik er niet onderdoor ging kwam voor een belangrijk deel door de manier waarop de jongens van mijn groep en ook luitenant Dresens, sergeant Ron Westerbeek en onze hospik in Teminaboean me hebben opgevangen, hebben gesteund, hebben bemoedigd. Zij hebben mij er echt doorheen gesleept.”

Ook nu nog, als hij zijn verhaal vertelt, besef je dat hij zich na al die jaren nog elke seconde voor de geest kan halen. Na al die jaren staat elk detail nog

in zijn geheugen gegrift. Alsof het gisteren gebeurd is.

"Er zat al een tijdje een behoorlijk gat in mijn pistooltas", steekt hij van wal. "Geen wonder dat er vaak aarde in de loop van mijn wapen kwam. Je kunt je voorstellen dat, telkens als ik in dekking moest gaan, ik met mijn pistool op mijn buik bovenop dat ding kwam te liggen. Ook op deze bewuste dag toen we terugkwamen van een patrouille naar Argassi zat de loop weer vol aarde. Dus besloot ik om hem schoon te maken. Hier, in de praktijk, besefte je hoe belangrijk wapenonderhoud was. Dat ding moest immers schietklaar zijn. Nadat ik hem had schoongemaakt in de olie gezet en weer in elkaar, maakte ik die grote fout. De fout die een Papoeaknulletje zijn leven zou kosten en een ander zwaar zou verwonden."

Ravestijn onderbreekt even zijn verhaal. Is even stil in gedachten. Alsof hij nieuwe energie vergaart voor het vervolg.

"Die jongens deden onze was. Zaten eigenlijk altijd wel een beetje om ons heen in het schoolloaaltje waar wij verbleven. In de hoop nog wat meer klusjes voor ons te kunnen doen om zo wat extra te verdienen. Deze dag was het niet anders. Ze kwamen om te vragen of er nog wasgoed was, kwamen voor wat snoep of maakten zomaar een praatje. Tegenover mij zat mijn eigen wasboy. Geïnteresseerd keek hij toe en stelde zo nu en dan wat vragen. Ik laadde mijn wapen opnieuw door de patroonhouder erin te plaatsen. Een maat van me kwam erbij zitten en ik vroeg nog aan 'm. Joh, zie jij nog roest zitten. Hij pakt m'n pistool, haalt de houder er weer uit en kijkt in de loop. Volgens hem zaten er nog wat plekjes. Die haalde ik eruit en toen maakte ik die kardinale fout. Ik plaatste de volle patroonhouder weer in het pistool en liet de slede, zonder geleiding, naar voren schieten. Als je dit zo doet gaat er gelijk een patroon mee en is het wapen dus geladen. Of het nu kwam doordat de slede hard naar voren schoof of dat ik onbewust toch de trekker heb beroerd, weet ik niet. Er klonk plots een schot en de jongen voor mij werd in zijn borst getroffen. Later hoorde ik dat ook een ander jongetje gewond geraakt was aan zijn arm. Wat er toen allemaal door mij heen ging was verschrikkelijk. Huilend en schreeuwend heb ik de jongen in mijn armen gepakt. Ik voelde hoe het leven uit hem wegvloeide. Hij stamelde nog tegen me: "Ton, pelor, pelor, Tom kogel, kogel."

Hospik Ron was razendsnel ter plaatse en ontfermde zich over hem.

De jongens haalden me bij hem weg. Ik kreeg van Ron een middel toegediend waardoor ik wat rustiger werd. Ze brachten me naar het huisje van de Luit waar ik onder de douche werd gezet. Ik zat onder het bloed. Toen kreeg ik te horen dat het kind inderdaad was overleden. Dat was het moment dat ik volledig instortte."

Ravestijn vertelt verder hoe de jongen de andere dag al begraven werd.

"Hij werd min of meer met militaire eer naar zijn laatste rustplaats gebracht. Ik ben daar niet bij geweest. Het middel dat ze me hadden toegediend heeft me zeker twee dagen lang totaal van de wereld gehouden. De luitenant heeft de hele ceremonie op dia's vastgelegd. Die heb ik later mogen zien.

Ik hoor nog hoe de Papoea's een aantal dagen lang rouwden. Het beklemmende gezang ging ons allemaal door merg en been. Echt hartverscheurend."

Weer zwijgt hij even stil, maar herpakt zich dan en vervolgt:

"Na enkele dagen ging het leven, voor zover dat mogelijk was, toch weer zijn

gewone gang. De Papoeajongens mochten niet meer in het schooltje komen. Wij brachten de was voortaan naar de kali waar zij het wassen. Wij haalden onze was dan weer zelf op.

Later hoorde ik van de Luit dat met de ouders was gesproken en dat de familie smartengeld had ontvangen.

Maar belangrijker voor mij was het feit dat ze aan de Luit hadden laten weten dat ze het mij niet kwalijk namen en me vergiffenis schonken.

Toen ik een bad in de kali ging nemen stond daar mijn nieuwe wasboy aan de waterkant. Hij vroeg iets aan me. Ik was blijkbaar in gedachten verzonken want ik reageerde niet. Plotseling slaat hij zijn arm om me heen en zegt op een bemoedigende toon: "Ton, Ton, baik!

Dat raakte me enorm. Ik was wel meteen weer totaal van slag. Het duurde geruime tijd voor ik weer de kampong in durfde. Blijkbaar had ik nog niet het lef om me aan de bevolking te laten zien. Was ik bang? Durfde ik vooral de confrontatie met de ouders nog niet aan? Misschien wel, ik weet het niet. Ik hoopte wel vurig dat ze me inderdaad konden vergeven"

Natuurlijk volgt er in Sorong ook nog een nasleep. Ton Ravestijn weet dat en accepteert dat. "Ik kwam voor de krijgsraad. Nu moet ik nog vermelden dat ik al een tijd had aangegeven dat de trekker druk van mijn wapen wel erg laag was. Het was al eerder gebeurd dat het misging bij het naar voren brengen van de spangreep. Het is geen excuus voor het feit dat ik mijn wapen niet naar boven gericht had. Maar het kan wél een van de oorzaken zijn dat het wapen zo makkelijk afging.

Later hoorde ik dat luitenant Dresens dit aspect bij de krijgsraad wel naar voren had gebracht. Al werd dat tijdens de rechtszitting niet aan me meegedeeld. Ik werd aanvankelijk veroordeeld tot twee maanden militaire detentie. Maar al kort na de zitting kwam de Luit me

vertellen dat de straf, vanwege dat technische aspect waar anderen in gebreke waren gebleven, door de krijgsraad werd omgezet in een maand licht arrest. Overigens zou ik ook de oorspronkelijke straf volledig hebben geaccepteerd. Ik ben in mijn latere leven het vertellen over dit bizarre ongeval ook nooit uit de weg gegaan. Heb mijn verantwoordelijkheid altijd genomen. Misschien heeft dat toch bijgedragen aan een stuk verwerking."

Nadat Ton zijn verhaal heeft verteld, volgen er nog tal van andere gebeurtenissen. We zouden er nog wel een paar artikelen aan kunnen wijden.

Over de verschillende acties bij Sorong. Over zijn functie als erewacht bij de

Contact met Indonesiers na overdracht

Ton Ravestijn (4e van re) als lid van de erewacht bij begrafenis van de gesneuvelde Geert Bos

begrafenis van de gesneuvelde Geert Bos.

Over het alledaagse leven. En ook genoeg leuke dingen waar we smakelijk om kunnen lachen. Over later toen hij in 1992 met een aantal jongens die geweldige reis maakte. Terug naar de plek. Met als bewijs drie fotoalbums vol prachtige foto's. En over twee jaar later toen hij met zijn zoon nog een keer terug ging naar Sorong. Weer heel dicht in gedachte bij de wasboy.

Alsof hij vooral toch met iets vrolijks wil afsluiten, zegt hij tot slot." Weet je dat ik mijn vrouw Willy te danken heb aan Nieuw-Guinea?

"Nee, vertel!" "Nou, ze kwam een keer bij ons thuis en zag mijn foto in de kamer staan. Je weet wel, dat statieportret op de trap van het vliegtuig. Ze vroeg aan mijn moeder wie die leuke jongen was. Dat is onze zoon die zit in Nieuw-Guinea, kreeg ze te horen. Toen zegt ze, goh, mag ik zijn adres, dan ga ik met hem corresponderen.

In sporttenue op de strip

En dat deed ze ook daadwerkelijk. Na een maandje in Sorong had ik ineens een trouwe correspondentievriendin. En het klikte. Toen ik thuis kwam was het net of we elkaar al heel lang kenden. Kortom, het ging aan om nooit meer uit te gaan. We zijn nu al 51 jaar getrouwd, de trotse ouders van drie kinderen en oma en opa van vijf kleinkinderen. Zo'n rijk bezit. Wat wil een mens nog meer!"

Hop and Go Bed en Breakfast

Wij bieden prachtige kamers en een heerlijk ontbijt in huiselijke sfeer.

Hop en Go is de ideale plek om te overnachten tijdens uw fiets of wandeltocht in het prachtige natuurrijke waddengebied.

Informeer naar de mogelijkheden!
Wij heten u van harte welkom.

Joop & Gre Hop

Goede reis en tot ziens.

Hearrwei 17
9073 GA Marrum (FRL)
www.hopandgo.nl

Tel: 0518-411725
Mob: 06-50600015
E-mail: joophop82@gmail.com

Reünie 2016 trekt meer deelnemers

't Harde – De jaarlijkse reünie, die van 2016 was op woensdag 20 en donderdag 21 april, werd weer druk bezocht.

Ooit sprak een van de Nieuw-Guinea veteranen, terwijl hij aan een welverdiend borreltje nipte:

“Ik hoop dat ze deze bijeenkomst nog tot in lengte van jaren over twee dagen moeten verdelen. Dat betekent immers dat we allemaal nog gezond van lijf en leden zijn.”

Nou, wat dat betreft, lijkt het er inderdaad op dat Cor van Vliet en Jaap van Hensbergen, deze happening voorlopig nog niet tot één dag kunnen samenvoegen. Want geloof het of niet, op donderdag kwamen 176 oud-mariniers, marine mannen en 'n enkele luchtmacht veteraan naar 't Harde.

En op woensdag, de dag van de mannen van het zesde infanteriebataljon Oranje Gelderland, verschenen maar liefst 384 deelnemers in de kantinezaal. Een indrukwekkend aantal. Wat heet. “Vandaag zijn er zelfs vijfentwintig meer dan vorig jaar”, jubelt Jaap van Hensbergen.

Overigens komen ze dit keer allemaal via de hoofdingang. Ook uw verslaggever. Zoals gebruikelijk parkeert hij eerst zijn auto bij het station. Dan kun je immers via een klein poortje zo het kazerneterrein op. En sta je meteen vlakbij de kantine. Maar we krijgen al een bruin vermoeden. Er staat geen erwacht bij het draaideurtje. De zaak zit op slot. Komt enkel in beweging voor een vaste medewerker met een pasje. We drukken op de bel en vertellen waarvoor we komen. Daarbij spreken we meteen het vermoeden uit dat een en ander wordt veroorzaakt door Alberto Stegeman. Niet die van de worsten maar van het undercoverprogramma. De man die kamp Oorschot is binnengewandeld en ongehinderd met een militair voertuig het terrein weer heeft verlaten.

Goed geraden want de stem antwoordt: Inderdaad meneer, verscherpte

controle. U moet echt naar de hoofdingang. Daar kunt u met een busje meerijden." Hoewel we als pensionado alle tijd van de wereld moeten hebben, zijn we nog altijd ongeduldig. Het busje wachten we niet af. We lopen wel. Vanaf het parkeerterrein ook nog altijd goed te bewandelen.

Voorzitter Cees Aarts verwelkomt zowel op woensdag als op de donderdag de deelnemers met een toespraak waarin hij dit keer het accent legt op dat bijzondere Papoea's Vrijwilligers Korps. Kortweg het PVK.

"Mannen die het land kenden. Die over een bijzonder uithoudingsvermogen beschikten. Die feitelijk werden klaargestoomd om straks, als Nieuw-Guinea zelfstandig zou worden, hun land en medemens zouden moeten beschermen. Hoe anders is het gelopen! De strijd om Nieuw-Guinea werd een kwestie van wij en het PVK tegen de rest van de wereld. Maar we zullen ze niet vergeten. Toen niet en nu niet. Zoals we ook de sympathieke bevolking en dat mooie land nooit zullen vergeten"

Voor de 6 IB mannen is als gastspreker Generaal Majoor b.d. Henk Morsink uitgenodigd.

De inwoner van Hellendoorn kondigt aan dat hij iets over zijn loopbaan bij de landmacht zal vertellen en van daaruit een zijsprongetje naar Nieuw-Guinea zal maken.

Wat een carrière. In 1976 opgeleid aan de KMA. Daarna bij de Cavalerie gevormd tot een militair in hart en nieren. Hij diende geruime tijd in Duitsland, volgde de Hogere Krijgsschool en kreeg de nodige ervaring met uitzendingen.

Hij was een van de mensen die in 1993 naar Bosnië werd uitgezonden.

"Toen ik daar kwam was de chaos compleet. Alle partijen vochten tegen elkaar. En wij moesten proberen om onderhandelingen op te starten. Zonder wapen en in een wit uniform. Met andere woorden, we waren schietschijven die werkelijk van alle kanten werden beschoten."

Later, in 2006, was Morsink een van de kwartiermakers die naar Uruzgan werd uitgezonden. "Daar moest ik drie kampen bouwen en bevoorraden. Geen eenvoudige zaak als je bedenkt dat ik drie containerschepen in Pakistan moest laten lossen en vandaaruit over land al het materieel op de plaats van bestemming moest zien te krijgen."

De laatste jaren blijken al net zo'n grote uitdaging als hij wordt benoemd tot Chef militair huis van eerst Koningin Beatrix en later Koning Willem Alexander.

De mannen van de donderdag luisteren naar een toespraak van dominee Ubels.

Geen Nieuw-Guinea veteraan zoals hij met een vertelde. Maar wel een goede kennis van voormalig legerpredikant Jan van Raalte. Inmiddels overleden maar destijds de dominee die met 6IB in september 1960 met de Grote Beer naar de Oost vertrok. Het werd een smeug verhaal van maar liefst acht A-viertjes.

De verhalen over Van Raalte waren wellicht meer herkenbaar geweest voor de woensdagmannen. Maar hij had ook nog een verhaal over zijn oud-collega Henk van der Born. Die trok op met de mariniers. Het verhaal hoe met een in Indonesische kleuren overgeschilderde Dakota laag over het gebied werd gevlogen waar para's werden vermoed. En inderdaad, ze kwamen zwaaiend tevoorschijn. Hij vertelde over de bar van een oud KNIL officier die 'kassie wijle' werd genoemd.

"Daar werd vaak zwaar gezopen", aldus Ubels. "Zo ook op een avond nadat de mariniers beschonken en wel net in bed lagen en het alarm afging. Er zou een landing in de buurt zijn van Indonesiërs. Er werd uiteindelijk geen vijand gevonden. Dus werd de roes op het strand verder uitgeslapen."

Na de toespraken sprak Cor van Vliet weer de verlossende woorden; "De bar is geopend!"

En kon het bijpraten en lekker eten beginnen. Was er weer een spetterend optreden van de groep die al vaker onze reünie bezocht en was de voorraad consumptiebonnen weer sneller op dan je zou verwachten.

De traditionele verloting

Op woensdag 19 en donderdag 20 april 2017

De traditionele verloting was leuk voor de bokkenten. Op woensdag waren die vooral te vinden aan de Fak Fak tafel. De ene na de andere prijs werd binnengesleept. En toen was het weer voorbij en mogen we weer toeleven naar de volgende bijeenkomst. Voor wie de data nog niet heeft genoteerd.

Vijf mannen met een tik

Lang was Rinus Oosterveer (Sorong) zo'n beetje de enige telegrafist op de reünie van de Nieuw-Guinea veteranen. Maar in 2007 volgde Ed van Tuijl (Merauke) als tweede 'tikker'. Daarna kwamen Gorrit van Berkum (Fak Fak) en Johannes Velstra (Merauke). En ziedaar, tijdens de laatste reünie kwam er wéér een telegrafist bij. Ed van Beek (Fak Fak) maakte voor het eerst de reis naar 't Harde.

Aanleiding voor de vijf 'mannen met een tik' om elkaar te ontmoeten. Uiteraard werden ook herinneringen opgehaald aan die bijzondere tijd in Harderwijk waar ze op de Infanterieschool vijf maanden lang dag in dag uit naar morsetekens moesten luisteren en zelf moesten seinen. Steeds sneller. Totdat de allerbesten zowat tweeëntwintig woorden per minuut aankonden. Ze ontvingen het in Nederland officieel erkende diploma Telegrafist eerste, dan wel tweede of derde klas. Er werden herinneringen opgehaald uit de tijd van de legendarische majoor Keetman en zijn assistent sergeant Mollema. Via via had ook een verslaggeefster van het Veteraneninstituut kennis genomen van de bijzondere ontmoeting. Dus kwam ze naar de Tonnetkazerne om met de vijf tikkers een interview te houden. In een klein uur schreef ze

verhalen op waar ze wel vijf artikelen mee had kunnen vullen. Maar zoals elke journalist moest ook zij zich aan het toegestane aantal woorden houden. Dus werd het een kort verhaal dat op de site van het Veteraneninstituut in de rubriek "Verhalen van veteranen" is te lezen.

Opslag Elburg

Opslag Elburg biedt voor kortere of langere perioden opslagruimte aan. Bijvoorbeeld bij verhuizing of opslag van bedrijfsvoorraad. Zowel zakelijk als particulier dus, voor uiterst scherpe tarieven. Ook verhuren wij kantoor- en bedrijfsruimten.

OPSLAGRUIMTE NODIG?

Check: WWW.OPSLAGELBURG.NL

Of bel: 06-2000 71 75 / 06-5242 06 45

AW Beheer | 't Straatje 6 | 8081 RN ELBURG (voormalig VNK gebouw)

Van het bestuur

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste eresaluut aan:

H.G.J.Wensing	9405 LA Assen	Overleden 16 februari 2016
H.P.J. Oudkerk Pool	6043 XJ Roermond	Overleden 20 februari 2016
J.A.van Ewijk	9697 PD Blijham	Overleden 7 maart 2016
P.M.M. van Laarhoven	5126 WG Gilze	Overleden 6 mei 2016
H.J.van de Kamp	6732 AA Harskamp	Overleden 14 mei 2016
R.Res	1901 PX Castricum	Overleden 18 mei 2016
L.P.M.Smits	5271 PA St Michielsgestel	Overleden 21 mei 2016
M.Lubberts	6814 MB Arnhem	
Huub Spronck		

Voor uw agenda

25 juni 2016

Nederlandse Veteranendag 2016

[www.veteranendag .nl](http://www.veteranendag.nl)

22 september 2016

Reünie van de sobats van de E-compagnie

Kumpulan BRONBEEK ARNHEM

Informatie: Theo Kersten.

Telefoon 06 2049 0775

Email: theokersten5@live.nl

29 september 2016

Herdenking bij het Papua monument op Landgoed Bronbeek in Arnhem

Sinds 2012 wordt deze herdenking georganiseerd door de Vereniging Nederlands Nieuw Guinea Militairen.

Op 29 september 2016 zal deze herdenking weer plaatsvinden.

Wilt u hierbij aanwezig zijn dan verzoeken we u dit schriftelijk te willen melden aan onderstaand adres. Na uw melding ontvangt u in september nadere mededelingen over deze bijeenkomst. Wij verwachten uw melding vóór 10 september a.s.

Per post:

Jaap van Hensbergen

Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem.

Per mail:

hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

19 en 20 april 2017

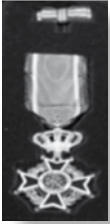
Reünie 2017

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

Luitenant kolonel Tonnet kazerne 't Harde Eperweg 149, 8084 HE

Woensdag 19 april 2017 het 6e Infanterie bataljon (lichtingen 1959-1962)

Donderdag 20 april 2017 de overige militairen die in Nieuw-Guinea zijn geweest

Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd

Ook dit jaar werden weer leden van onze vereniging tijdens de lintjesregen van april onderscheiden.

Voorzitter van onze vereniging Cees Aarts werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Cees Aarts is al twintig jaar actief in de wereld van veteranen. Hij behoorde dit jaar tot de tien geselecteerden aan wie de onderscheiding werd uitgereikt door de Minister Jeanine Hennis-Plasschaert op het Ministerie van Defensie.

Van harte proficiat met deze welverdiende onderscheiding

Peter Claesen ontving de onderscheiding Lid in de Orde van Oranje-Nassau uit handen van de Weesper burgemeester Bas Jan van Bochove.

De oud-marineman verdiende zijn onderscheiding met de vele activiteiten rond en voor het Forteiland Pampus. Ook deze Model burger feliciteren we van ganser harte met deze onderscheiding

Toon Dielemans erelid

Aan het slot van de Algemene leden vergadering, gehouden in Echos Home "de Landing" in Arnhem op 26 mei 2016 werd Toon Dielemans het ERE LID-MAATSCHAP van de vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen toegekend.

Het bestuur kan een voorstel doen om een lid van de vereniging te benoemen tot erelid maar alleen de Algemene Vergadering kan hiertoe besluiten.

Met een originele smoes werd Toon daarom gevraagd om de vergadering te verlaten. Voor dat hij terugkwam slaagde de voorzitter er heel snel in om, het voorstel van het toekennen van het erelidmaatschap aan Toon, door de vergadering te laten aannemen.

Toen voorzitter Cees Aarts met zijn korte toespraak begon om dit feit bekend te maken en daarin het woonadres noemde van Toon was er geen verbaasder gezicht mogelijk dan dat van Toon op dat moment.

Toon was er al bij toen de Stichting Nieuw Guinea militairen werd opgericht en ook was hij betrokken bij het tot stand komen van De Vereniging op 27 november 2000. Veel werk verrichte hij – en dat doet hij nog steeds – voor de Stichting en Vereniging en daarom komt hem dit ERE LIDMAATSCHAP meer dan toe.

Wij hopen dat ons nieuwe erelid nog lang de activiteiten van onze vereniging zal blijven steunen. Maar dat Toon dat wil is iets wat we eigenlijk wel zeker weten!

Ontmoeten in Hardenberg

Het Veteranen Ontmoetingscentrum VECHTDAL (V.O.C) is enthousiast aan het nieuwe jaar begonnen. Wij hopen dat veel veteranen, oud-militairen en belangstellenden, ons centrum komen bezoeken. Als veteranen elkaar ontmoeten dan slaat er een vonk over. Dan is er herkenning en waardering. We hebben dat de afgelopen tijd al ervaren. We zijn gestart met het uitnodigen van kleine groepjes die een verband met elkaar hebben en dat lukt aardig. Zo zijn we al eens met een vijftal marinemannen rond de stamtafel gaan zitten. En een andere keer waren er een zestal veteranen van de Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen onze gast. Onze gastheren/gastvrouwen luisteren ook graag mee en verzorgen de koffie. Nieuwe mensen ontmoeten die soms heftige gebeurtenissen hebben meegemaakt.

Ook valt nog te vermelden dat ons ontmoetingscentrum al aardig op een veteranenmuseum begint te lijken. Wekelijks komen er militairen of familieleden van veteranen nog spulletjes, die ze van hun dienstitijd of missie hebben overgehouden, brengen om het af te staan aan het V.O.C. Met het maken van miniatuur schildwachthuisjes is in de knutselhoek van start gegaan. Er is al het nodige materiaal opgeslagen, hout en plaatwerk bijvoorbeeld. Ook is er een werkplaatsje ingericht en het nodige gereedschap hangt aan de wand.

Graag nodigen we, degenen die een bepaald soort handenarbeid verrichten, uit om een demonstratie te komen geven. Op vrijdag 8 januari was de Nieuw Jaar bijeenkomst in ons V.O.C. Voordat het buffet begon, vertelde veteraan Leen Scholten over zijn dienstitijd in Nederlands Indië. Ook daarvoor is ons centrum heel geschikt.

Ons centrum is geopend
op maandag en zaterdag van 10.00 – 17.00 uur.
V.O.C. Vechtdal, Brucherweg 88, 7772 BJ Hardenberg.
Info:
g.van.faassen@home.nl
Tel. 0532-266194

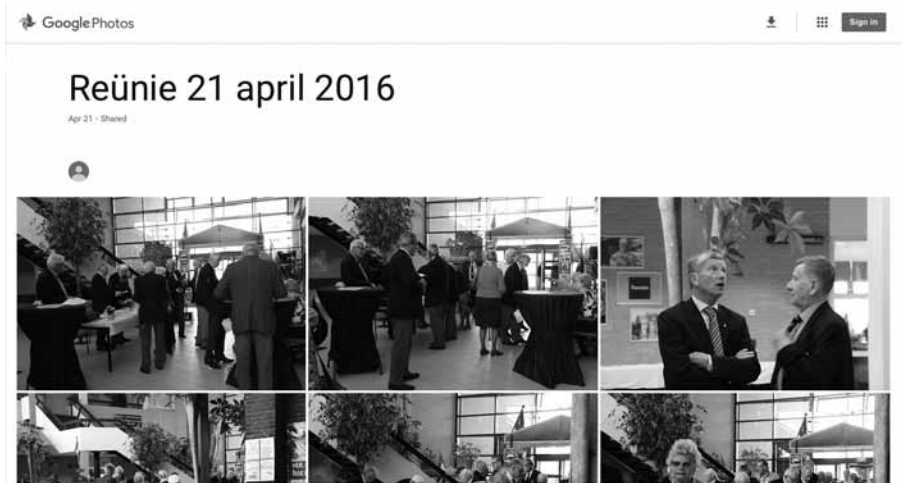
Foto's reünie bekijken en downloaden van de VNNGM website

Tijdens de reüniedagen werd er door velen gevraagd wat er met de foto's van de reünie gedaan wordt en of deze ergens te vinden zijn. Alle foto's zijn via onze eigen website te bekijken en te downloaden. Hieronder volgt een handleiding voor degenen die dat prettig vinden.

Ga naar
www.vnngm.nl

Klik op het balkje
"foto's" onderin
de menubalk op
de welkomst-
pagina van onze
website.

Je wordt doorgelinkt naar GooglePhoto's en nu is er een overzicht te zien met meerdere foto's. Wanneer je op een foto klikt wordt deze vergroot.

←
downloaden

←
volgende
foto

Rechtsboven de foto zie je 3 icoontjes: een vergrootglas, een informatie button en drie puntjes boven elkaar. Deze laatste gebruik je om de foto te downloaden.

In het midden, rechts van de foto zie je een pijltje, door op dit pijltje te drukken kom je bij de volgende foto.

Veel plezier met het bekijken en downloaden van de foto's van de reünie!

Investeren in vrede: belangrijk voor iedereen!

Het vfonds zet zich o.a. in voor de erkenning en waardering van ge-uniformeerden die namens de Nederlandse overheid waar ook ter wereld actief zijn of waren. Tijdens missies en operationele inzet raken sommige militairen en politiemede-werkers zwaar beschadigd. Onder-steuning is dan van groot belang.

Vindt u vrede en vrijheid ook zo belangrijk? Wilt u hier zelf ook een steentje aan bijdragen?

Doneer aan het vfonds via:

- éénmalige of periodieke gift
- nalatenschap of legaat na overlijden

U kunt ook middels SMS doneren:

- Eenmalig: sms *BEVRIJDING* naar 4333 en doneer eenmalig € 1,-
- Maandelijks: sms *VFONDS AAN* naar 4333 doneer maandelijks € 3,-. Dit bedrag wordt van uw bank-rekening afgeschreven. U kunt dit stoppen met sms-bericht *VFONDS STOP* naar 4333.

Neem voor meer informatie contact op met:

Maaïke van der Steen, controller

E-mail: info@vfonds.nl

Tel: 073 - 613 91 00

Uw bijdrage is van harte welkom!

Triodos Bank:

NL64 TRIO 0197 642 691

o.v.v.: vfonds gift

www.vfonds.nl

Bijdragen van de Nationale Postcode Loterij, de BankGiro Loterij en de Lotto maken het werk van het vfonds mede mogelijk.

'Het zal me lukken', zei Michael Rockefeller, telg uit een puissant rijke Amerikaanse familie, tegen zijn medereiziger René Wassing toen in 1961 bij Nederlands Nieuw-Guinea hun boot omsloeg. En hij zwom naar de kust.

Michael was daar op expeditie voor het toenmalige Museum of Primitive Art in New York, opgericht door vader Nelson Rockefeller, gouverneur van de staat New York en presidentskandidaat. Michael werd nooit teruggevonden. Werd hij gedood door leden van de Asmatstam of opgegeten door krokodillen?

Carl Hoffman startte vijftig jaar later een uitgebreid onderzoek. Hij bestudeerde onder meer honderden brieven en memo's van de Nederlandse regering en de rooms-katholieke kerk en sprak en de jungle met ooggetuigen van toen.

Hoffman komt in dit boek met een aantal opzienbarende ontdekkingen, onder meer over de rol van Nederland als kolonisator, toen Joseph Luns minister van Buitenlandse Zaken was.

Wreed Paradijs is een spannend en fascinerend verslag van de clash tussen twee beschavingen, en vormt een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse geschiedschrijving.

De redacteur van uw NIEUSBRIEF heeft dit boek gelezen en kan het van harte aanbevelen

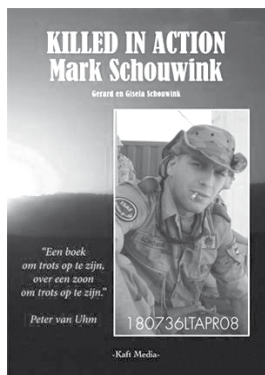
Brieven naar de groene hel

Henk Krijnen

De schrijven werd in de tachtiger jaren van de vorige eeuw voor een oliemaatschappij uitgezonden naar voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Zijn vriendin, nu zijn vrouw, werkte als tropenarts bij het Victoria-meer in Tanzania.

Het boek gaat over ontwikkelingsproblematiek, gezondheidszorg, contrasten tussen bedrijfsleven en ontwikkelingshulp en het onderhouden van een latrelatie. Het is een beeldend verhaal, vlot geschreven en verteld in de sociaal economische context van toen. Als u het boek besteld via onderstaande website en onder opmerking in het bestelformulier Papoea Steunfonds vermeld ontvangt SPS een deel van de opbrengst'

www.sps.nl en www.brievennaardegroenehel.nl

Killed in Action Mark Schouwink

Wat gebeurt er met je als je te horen krijgt dat je zoon is gesneuveld in Afghanistan?
18 april 2008: Mark Schouwink, een jonge soldaat op vredesmissie, sneuvelt in Uruzgan. Zijn ouders Gerard en Gisela hebben na dat vreselijke bericht vrijwel direct contact met Marks maten in Afghanistan. Door brieven, verslagen en dagboekfragmenten wordt duidelijk hoe Gerard en Gisela, maar ook de collega's van Mark, die nog een aantal maanden in Uruzgan blijven, met dit verlies omgaan en welke rol Defensie speelt in de nazorg voor de nabestaanden. Killed in Action is het aangrijpende verslag van de gebeurtenissen rond en na die achttiende april, opgetekend door de ouders van Mark. Het is een hommage aan hun zoon en Defensie, maar ook een met liefde geschreven boek over verlies, respect en vriendschap.

Uitgever: Kaft Media, ISBN 978-94-91061-39-4
De opbrengst van dit boek gaat naar Stichting Hulphond Nederland ten behoeve van het project Veteranenhond. (www.hulphond.nl)

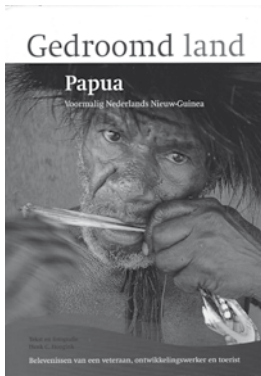
Ridder MWO G.P. Tuinman schreef het voorwoord voor het jubileumboek:

1815-2015 Militaire Willemsorde 200 jaar moed, beleid en trouw

Het boek behandelt niet alleen de geschiedenis van de ridderorde maar bevat tevens een compleet register van de ridders en de dragers van de Eresabel.

Er wordt ingegaan op de wijze waarop de benoeming wordt voorbereid. De rol van de commandant, het kapittel en de Koning komen aan de orde. Ook wordt aandacht besteed aan hoe het ridders na hun benoeming verder is vergaan.

Meer informatie over dit boek en wijze van bestellen:
<http://www.vereniging-sro.nl>
www.vereniging-sro.nl

Gedroomd land

Papua

Voormalig Nederlands Nieuw Guinea

Henk HOOGINK

In 1961 uitgezonden als dienstplichtig marinier.

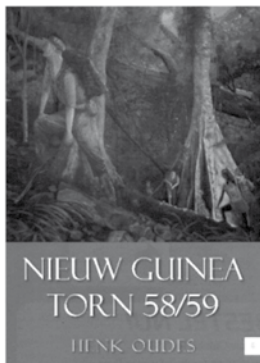
Een plek op aarde met witte vlekken en zwarte mensen

De periode als marinier, de terugkeer in 1996. De oprichting van de Stichting Manusia Papua, dertien reizen naar Papua en de realisatie van eenentwintig projecten, hebben interessante verhalen en foto's opgeleverd.

Papoea's zijn gekooide paradijsvogels

Verhalen over hitte, spanning, angst en afzien in de jungle, verdriet van een moeder, diep verlangen naar een geliefde, schoon water, een kraamkliniek, vervolging, de kwetsbare natuurlijke rijkdom van het gebeid, paradijsvogels, pinang en peniskokers. Na een gewapend conflict zouden littekens liefdevol gemasseerd moeten worden. Niet alleen die van onszelf, maar ook die van de voormalige vijand.

Kijk voor meer informatie en bestellen op www.gedroomdland.nl

Nieuw Guinea Torn 58/59

Auteur Henk Oudes (1939) volgde een opleiding tot gezelschilder. Na zijn diensttijd in Nieuw Guinea deed hij verschillende losse cursussen, waaronder het weer, taal, kunst schilderen, muziek, en tekenen. Later begon hij met schrijven.

Dit is het verhaal van een marinier, uitgezonden naar Nieuw-Guinea. Vanuit de daar ontstane behoefte om thuis te vertellen van de belevenissen die niet of nauwelijks tot 'thuis' doordrongen.

Aantal pagina's 366

ISBN: 9789048433278

Uitgeverij: Free Musketeers, 2713 JA Zoetermeer
+31(0)79 320 35 90

www.freemusketeers.nl

Paradijsvogels en kroonduiven

Indische Nederlanders in voormalig Nieuw-Guinea

Tjaal Aeckerlin

2010 KIT Publishers Amsterdam

ISBN 978 94 6022 049 4

Ontdek de wereld van de Krijgsmacht in het Nationaal Militair Museum

Verlengde Paltzerweg 1
3768 MX
Soest
www.nmm.nl

Museum Bronbeek

Velperweg 147
6824 MB Arnhem
Openingstijden dagelijks 10.00 – 17.00 uur
Behalve maandag
Gratis toegang met veteranenpas,
Defensiepas, Reservistenpas en
Museumjaarkaart

- Vaste tentoonstelling in museum Bronbeek
"Het verhaal van Indië"

Het Kazematten museum

ligt op de Afsluitdijk, 4 kilometer vanaf de
Friese Kust
8752 KP Kornwerderzand

Afslag A7 Kornwerderzand
Volg de bordjes.

Gratis parkeren

Colofon

De doelstelling van de Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962 is het bevorderen van de onderlinge contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse Krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Het in de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van die militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van, ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden. De Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen is aangesloten bij het Veteranenplatform.

Beschermheer, tevens adviseur: Luitenant-generaal C.J.M. de Veer b.d.,
Voorheen Inspecteur-generaal der Krijgsmacht en der Veteranen.

Algemeen adviseur: Kolonel L. Habraken b.d.
Voorheen directeur van het Veteraneninstituut.

Lid van verdienste: J. Peperkamp

Ereleden:

A.S. Poortvliet
H.P. Willemsen
D. Willemsen-Hens
A. Dielemans

Bestuur:

C. Aarts, voorzitter (Rijen),
C. Drost, secretaris (Koog a/d Zaan),
H. Vos, 2e secretaris (Kerkdriel),
J.H. van Hensbergen, penningmeester (Arnhem),
C. van Vliet, organisatie Reünie (Winkel),
A. Dielemans, organisatie Nieuwjaarsreceptie (Roosendaal),
A.J. Bouterse, voorzitter Sociale commissie (Schagen)
M.P. Leijds, défiles Wageningen en NLVD (Oosterhout)

Contact

Secretariaat: C. Drost
Brouwersveld 2, 1541PG Koog a/d Zaan, tel. 075-6160779, mob. 06-22332531
E-mail: info@vnngm.nl

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen
Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem, telefoon 06 53199548
E-mail: hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hier vantevoren toestemming voor is verleend en duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties tenzij anders vermeld. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur en/of redactie weer. Bestuur en/of redactie kunnen daarom niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van de geplaatste artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 53:
15 augustus 2016**

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië reisspecialist

Merapi maakt reizen naar het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea weer gemakkelijk!

Merapi Tour & Travel is de Indonesië specialist en biedt onder andere reismogelijkheden naar Papua. Enkele keren per jaar organiseren we groepsreizen naar o.m. Biak, Jayapura en de Baliemvallei, maar het hele jaar door kunt u bij ons terecht voor individuele reizen. Op verzoek stellen wij ook graag reizen samen voor kleinere groepen.

In het najaar van 2016 organiseren we een groepsreis naar Jayapura, Manokwari, Sorong met Teminabuah en Raja Ampat, Fak Fak en Kaimana. Heeft u interesse? Laat het ons weten via info@merapi.nl of bel 088-8111999.

Merapi Tour & Travel

Prinses Irenestraat 58
6611 BK Overasselt
088-8111999

www.merapi.nl
Email: info@merapi.nl

